lh=k|sf=b=g=\ $*÷@)&#÷)&$
lh=x=b=g=\ @÷@)&$÷)&%

; fK tflx s

hglgu/fgL

व्यवसायीक पत्रकारीता लोकतन्त्रको आधार,
सम्वृद्ध र विकासको साझेदार

Jananigrani Weekly

वर्ष ९, अंक ३३ माघ ११ गते आइतबार २०८२, 25 January Sunday 2025 नेपाल सम्वत ११४६, पृष्ठ ६ मूल्य रु. ८।-

प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन

दुई पदको लागि २३ उम्मेदवार

जननिगरानी संवाददाता
बागलुङ

आगामी फागुन २१ गते हुने प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनका लागि बागलुङ जिल्लामा २३ जनाले मनोनयन दर्ता गराएका छन् ।

प्रतिनिधिसभाको लागि २ निर्वाचन क्षेत्र रहेको बागलुङमा क्षेत्र नम्बर १ मा ११ जना र क्षेत्र नं. २ मा १२ जनाले उम्मेदवारी दर्ता गराएका हुन् । बागलुङमा नेपाली कम्युनिष्ट पार्टी र राष्ट्रिय जनमोर्चाले गठबन्धन गरी संयुक्त उम्मेदवारी दिएका छन्भने नेकपा एमाले, नेपाली काँग्रेस, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (राप्रपा) लगायतले भने एकल रुपमा उम्मेदवारी दर्ता गराएका छन् ।

क्षेत्र नम्बर १ मा नेकपा एमालेका हिरा बहादुर के.सी., नेपाली काँग्रेसका भिम बहादुर श्रीस राना, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सुशील खड्का, गठबन्धनबाट राष्ट्रिय जनमोर्चाका कृष्ण प्रसाद अधिकारी र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका कल्याण आचार्यले उम्मेदवारी दर्ता गराउनुभएको छ ।

यस्तै नेपाल मानवतावादी पार्टीका भक्तबहादुर वि.क., मंगोल नेशनल अर्गनाइजेशनका गुमाकुमारी बुढा राना मगर, प्रगतिशिल लोकतान्त्रिक पार्टीका चित्रप्रसाद सापकोटा, नेशनल रिपब्लिक नेपालका सहविर थापा, श्रमसंस्कृति पार्टीका लालबहादुर घर्ती र नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)का टेकबहादुर क.सी.ले उम्मेदवारी दर्ता गराउनुभएको जिल्लास्थित मुख्य निर्वाचन अधिकृतको

.... बाँकी ५ पेजमा

चिल्ड्रेन लाईफ कपको सेमिफाइनल समिकरण पुरा

जननिगरानी संवाददाता
बागलुङ

चौथो संस्करणको चिल्ड्रेन लाईफ कप अन्तर विद्यालयस्तरीय फुटबल प्रतियोगिताको सेमिफाइनल समिकरण पुरा भएको छ ।

प्रतियोगिताको दोस्रो दिन शनिबार समुह चरण र क्वाटरफाइनलका खेल सकिएपछि सेमिफाइनल समिकरण पुरा भएको हो । प्रतियोगितामा अमर आदर्श माध्यमिक विद्यालय, न्यू आयसिस एकेडेमी, चिल्ड्रन लाईफ इङ्गलिस बोर्डिङ स्कुल (निलो) र आदर्श विद्यामन्दिर माध्यमिक विद्यालय सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेका छन् ।

शनिबारको पहिलो खेलमा फ्युचर ब्राइटर माध्यमिक विद्यालयलाई ट्राइबेकरमा पराजित गर्दै गरिमा मावि क्वाटर फाइनलमा प्रवेश गरेको थियो । समुह चरणमा गरिमाले फ्युचरलाई पेनाल्टी सुटआउटमा ४-३ गोलअन्तरले पराजित गरेको थियो । शनिबारको दोस्रो खेलमा आयोजक चिल्ड्रेन लाईफ इङ्गलिस बोर्डिङ स्कुल (रातो)लाई १-२ गोल अन्तरले पराजित गर्दै न्यू ओयसिस एकेडेमी सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेको छ ।

यस्तै तेस्रो खेलमा आदर्श विद्यामन्दिर माध्यमिक विद्यालयले विद्यामन्दिर माध्यमिक विद्यालयलाई २-० गोलअन्तरले पराजित गर्दै सेमिफाइनलको यात्रा तय गर्यो । चौथो खेमा आयोजक चिल्ड्रेन लाईफ इङ्गलिस बोर्डिङ स्कुल (निलो)ले रुद्रेपिपल माध्यमिक विद्यालयलाई ४-० गोलअन्तरले पराजित गर्दै अन्तिम चारमा प्रवेश गरेको छभने शनिबारको अन्तिम खेलमा अमर आदर्श आवासिय माध्यमिक विद्यालयले गरिमा आवासिय माविलाई २-१ गोलअन्तरले पराजित गर्दै सेमिफाइलमा प्रवेश गरेको छ ।

चिल्ड्रेन लाईफ स्पोर्टस् क्लवको आयोजना र चिल्ड्रेन लाईफ इङ्गलिस् बोर्डिङ स्कुलको सहआयोजनामा संचालित प्रतियोगितामा

.... बाँकी ५ पेजमा

मतदान गर्ने अधिकारको प्रयोग गरौं

– nf]stflGqs zf;g Joj:yfdf dtbfgsf] kl|qmofdfkm{ zf;gdf ;xefuL xf]cf}+ .
– dtbfgsf] ;dodf ljj]ssf] kof]u u/f}+ .
– dtbfg u/] gful/ssf] clwsf/ / st{o lgjf{x u/f}+ .
– hgtfdf lglxt ;fj{ef}d ;Qfsf] kof]u u/f}+ .
– lgjf{rgsf] dfWodaf6 zf;g Joj:yfnfO{ a}wtf kbfg u/f}+ .
– c;n, ljj]szLn, ultzLn / b'/bzL{g]t[Tj rog u/f}+ .
– ;'zf;g sfod u/f}+/ ;'zf;gsf nflu lg/Gt/ va/bf/L u/f}+ .

gkfn ;/sf/
lj1fkg af]8{

uxÞ]L ;~rf/ ;xsf/L ;+yf lnld6]8åf/f ;+rflnt hglgu/fgL ;fKtflxs klqsf

;Dkfbsl chÞg sfsL{
;+yfks ;Dkfbsl gjLg lzlz/ lj:s:
cltly ;Dkfbsl lbn lz/Lif
cWoIfl lvdaxfb'/ sfsL{
kþ'v ;+fbbftfl ;'hg /]ÚdL
kaGwsl k|;fb yfkf
sfoof{nol sf7]vf]hf ufpkflnsf–@, eLdfkf]v/f
;Dks{sfoof{nol afun'a gu/kflnsf–@, afun'a
kmf]g gDa/l)^*–%@@)@$, (*%&^@)#)), (*%&^@%(%)
Od]hl Jananigrani.bgl@gmail.com
dbþfl gdÞgf 5fkfvfgf, afun'a gu/kflnsf–#, afun'a

संविधानले दिएको अधिकार, राज्यले नलिएको जिम्मेवारी

नेपालको संविधानले महिलाका लागि अधिकारको विस्तृत सूची प्रस्तुत गरेको छ। समानता, समावेशिता, प्रतिनिधित्व, अवसर, संरक्षण आदि । कागजमा हेर्दा नेपाल महिला अधिकारको सवालमा प्रगतिशील देखिन्छ । तर यही संविधान कार्यान्वयनको धरातलमा पुग्दा प्रश्न उठ्छ, अधिकार त दियौ, तर राज्यले जिम्मेवारी कहिले लिने ?

संविधान अधिकार घोषणा गर्ने दस्तावेज मात्र होइन, राज्यलाई बाध्य पार्ने सामाजिक करार हो। तर महिला अधिकारको सवालमा यो करार आजसम्म पनि अधुरो देखिन्छ । अधिकारलाई व्यवहारमा उतार्ने संस्थागत इच्छा शक्ति, संरचना र उत्तरदायित्वको अभावले संविधानको आत्मा कमजोर बनाएको छ ।

महिला लाई समान अधिकार दिएको दाबी गरिन्छ, तर त्यो अधिकार प्रयोग गर्ने वातावरण राज्यले सिर्जना गरेको छैन । समान प्रतिनिधित्वको व्यवस्था छ, तर निर्णय प्रक्रियामा पहुँच सीमित छ । हिंसा विरुद्ध कानुन छन्, तर न्याय पाउन महिलाले वर्षौं कुर्नुपर्छ । यहाँ समस्या अधिकारको अभाव होइन, राज्यको उत्तरदायित्वबाट पन्छिने संस्कार हो ।

संविधानले महिला लाई मौलिक हकको रूपमा समानता सुनिश्चित गरेको छ । तर, व्यवहारमा महिला अझै पनि अवसर, न्याय र सुरक्षाको लागि संघर्षरत छन् । यसले के संकेत गर्छ भने संवैधानिक प्रावधान र प्रशासनिक व्यवहार बीच गहिरो खाडल छ । यो खाडल आकस्मिक होइन संरचनात्मक हो ।

राज्यका तिनै अङ्ग कार्यपालिका, व्यवस्थापिका र न्यायपालिका महिला अधिकार कार्यान्वयनमा समान रूपमा उत्तरदायी हुनुपर्ने हो । तर व्यवहारमा जिम्मेवारी एक अर्कामा थोपर्ने प्रवृत्ति देखिन्छ । मन्त्रालयले नीति बनाउँदछ, तर कार्यान्वयन स्थानीय तहमा अलपत्र पर्दछन् । अदालतले आदेश दिन्छ, तर कार्यान्वयन संयन्त्र कमजोर रहन्छ। संसदमा महिला मुद्दा उठ्छ, तर बजेट र प्राथमिकता हराउँछ ।

महिला अधिकारलाई अझै पनि सामाजिक मुद्दाका रूपमा मात्रै हेरिन्छ। किनकि यो राज्य सञ्चालन लाई मूल प्रश्न हो। जबसम्म महिला अधिकारलाई सुशासन, कानुनी शासन र लोकतान्त्रिक उत्तरदायित्वसँग जोडिँदैन तबसम्म अधिकार घोषणामै सीमित रहन्छ ।

सङ्घीय संरचनामा प्रवेश गरेपछि महिला अधिकार कार्यान्वयन झनै जटिल बनेको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच अधिकार र जिम्मेवारी स्पष्ट नहुँदा महिलाका मुद्दा प्रशासनिक अन्योलको सिकार बनेका छन् । अधिकार त सबै तहले स्वीकार्छन् तर जिम्मेवारी लिन कोही तयार देखिँदैनन् ।

कानुन निर्माणमा महिलाको सहभागिता बढेको तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिन्छ । तर त्यसले नीतिको गुणस्तर र प्रभावमा कति परिवर्तन ल्यायो भन्ने गम्भीर मूल्याङ्कन गरिएको छैन । प्रतिनिधित्वलाई उपलब्धि मानियो, तर त्यस प्रतिनिधित्व बाट निस्कने निर्णय र नीतिको परिणाम लाई बेवास्ता गरियो । यही कारण महिला अधिकार संख्यात्मक सफलतामा सीमित भएको छ ।

महिला हिंसाको सन्दर्भमा यो असफलता झनै स्पष्ट देखिन्छ । घरेलु हिंसा, यौनजन्य अपराध, मानव बेचबिखन आदि सम्बन्धी कानुन त छन् तर पीडित महिलाले न्याय पाउनुपर्ने समय, प्रक्रिया र संवेदनशीलता अझै पनि राज्यको प्राथमिकतामा पर्दैन । यहाँ कानुन कमजोर छैन, कार्यान्वयन गर्ने राज्य संयन्त्र कमजोर छ ।

राज्यले महिला अधिकारलाई दया वा अनुदानका रूपमा होइन, संवैधानिक कर्तव्यका रूपमा बुझ्नुपर्दछ । अधिकार माग्ने महिलालाई असन्तुष्ट ठान्ने मानसिकता त्याग्नु पर्दछ । अधिकार प्रयोग गर्न खोज्ने महिलालाई राज्यले सहजीकरण गर्नुपर्छ, अवरोध होइन ।

अब प्रश्न अधिकार थप्ने होइन, उत्तरदायित्व तय गर्ने हो । कुन मन्त्रालय, कुन तह र कुन निकाय महिला अधिकार कार्यान्वयनमा असफल भयो भन्ने स्पष्ट हुनुपर्दछ । जबाफदेही बिना अधिकार केवल घोषणापत्र मात्र हुन्छ ।

संविधानले

.... बाँकी ५ पेजमा

- - सम्पादकीय - -

निर्वाचनलाई स्वच्छ र निष्पक्ष बनाऊ

cfufdL @! kmfu'gdf to ePsf] k|ltlglw;ef ;b:osf] lgjf{rg glhlsb} cfO{k'Ubf bnx?n] pDd]bjf/L btf{u/L pDd]bjf/x? ef]6 dfUg 3/b}nf]; ? ul/ ;s]sf 5g\ ca lgjf{rg xÞg sl/a $) lbg dfq afFsL /xbF ;/sf/, lgjf{rg cfof]u, ;'/Iff lgsfo / /fhgLlts bnx¿ cf–cfˆgf] tof/Ldf hl6/x]sf 5g\ . lgjf{rgsf]ldlt tf]s]Psf] dtbfg k|lqmof Jojl:yt agfpg cfjZos sfgÞgL, k|zf;lgs / ;'/Iff tof/LnfO{ ;/sf/n] tLj|kf/]sf] b]lvG5 . lgjf{rgsf nflu cfjZos ah]6 ;d]t ;lglZrt eO;s]sf]5 . lgjf{rg Joj:yfkg, ;'/Iff / aGbf]a:tLsf nflu !& cae{Gbf a9L ?k}ofF lgof]hg ul/Psf]5, h;df uf[x dGqfno / lgjf{rg cfof]unfO{7hf]lx: ;f pknAw u/fOPsf]5 . oL tYox¿n]/fHo ;+Gq lgjf{rg ;DkGg u/fpg cf}krfl/s ¿kdf tof/ xF}uPsf]; s]lbG5g\

otf, /fhgLlts bnx¿ klg pDd]bjf/L btf{ u/]kl5 ef]6 dfUg dtbftfsf] 3/b}nf]df kÞ]sf 5g\eg]k|rf/–k|;f/df s]G›t ePsf 5g\ gful/s:t/df klg rÞgfjL rf;f]/ pT;fx a9b}uPsf]5 . o;k6ssf]lgjf{rg ljutsf rÞgfjeGbf leGg xÞg];s]t b]lvg yfn]sf 5g\ ljz]ifu/L hg–hL ;dÜsf]lj›f}kl5 xÞg nfu]sf]of]lgjf{rg gofF k/Dk/fut elgPsf /fhgLlts bnaLrsf]k|ltof]lutf k|lt:kwf{aGg]b]lvG5 . ljZn]fsx¿sf cg';f/ o; lgjf{rgdf hg–hL dtbftf lg0ff{os elÜsfdf /xg];Defjgf alnof]5 .

lgjf{rgdtk]6sfdfdtv;fNg]k|lqmofdfq geO{nf]stGqdf gful/sn]cfˆgf]cledt JoQm ug{;jf]Rr dfWod xf]. To;}n]eo/lxt jftfj/0fdf :jR5, lgikIf / ljZj;gLo dtbfgsf]Joj:yf ug{;/sf/n] sÞ}s;/ afFsL /fVg'xbFg . /fhgLlts bnx¿n]klg ;+odtf, lhDd]jf/L / nf]stflGqs cfr/0f kÞzg ug{5{. gful/sn]eo/lxt jftfj/0fdf ;'/lIft ¿kdf dtbfg ug{kfpgk5{ :jR5, lgikIf / ljZj;gLo lgjf{rg ;DkGg eP dfq o;sf]jÞtf :yflkt xG5 / nf]stGqk|ltsf]hgljZjf; alnof]aG5 . cfufdL lgjf{rg s]n ;Qfsf]k|lt:kwf{xf]Og, nf]stGqsf] k/LIff klg xf]. o; k/LIffdf /fHo, bn, ;'/Iff lgsfo / gful/s–;a}n] cf–cfˆgf]elÜsf OdfGbf/Lsf ;fy lgjf{x ug{5{

afun'a sf !) :yfgLo txsf kþ'v / pkkþ'vx?sf] kmf]g gDa/

gu/kflnsfx?

बागलुङ नगरपालिका
प्रमुखः बसन्तकुमार श्रेष्ठ
९८५७६२००६६
उपप्रमुखः राजु खड्का
९८५७६०००००१
जैमिनी नगरपालिका
प्रमुखः नर बहादुर पुन
(९८६३०४१३५५)
उपप्रमुखः हरिहर शर्मा
(९८५११५७९९१)
गल्कोट नगरपालिका
प्रमुखः भरत गैरे
(९८५७६४०७५१)
उपप्रमुखः फमलाल निउरे
(९८५७६४०७५२)
ढोरपाटन नगरपालिका
प्रमुखः देव कुमार नेपाली
(९८५६०२६३३०)
उपप्रमुखः धन बहादुर कायत
(९८४३५१२७५८)

ufpkflnsfx?

काठेखोला गाउँपालिका
अध्यक्षः राजु थापा
(९८५७६७१००१)
उपाध्यक्षः तेज बहादुर थापा
(९८५११९६४९०)
ताराखोला गाउँपालिका
अध्यक्षः धन बहादुर बि.क
(९८५७६६६११२६)
उपाध्यक्षः भिम बहादुर रोका
(९८५७६६६११२७)
बरेङ गाउँपालिका
अध्यक्षः कृष्ण प्रसाद शर्मा
(९८५७६२२५५१)
उपाध्यक्षः दिलिप कुमार पुन
(९८५११७०४५८)
बडिगाड गाउँपालिका
अध्यक्षः गण्डकी थापा अधिकारी
(९८५७६६६०९९)
उपाध्यक्षः भिमसेन वन
(९८५७६६६१००)
निसीखोला गाउँपालिका
अध्यक्षः सुर्य बहादुर घर्ति
(९८४६८३११११)
उपाध्यक्षः प्रेम बहादुर घर्तिमगर
(९८५७६२८३११)
तमानखोला गाउँपालिका
अध्यक्षः जोकलाल बुढा
(९८५७६२१२१९)
उपाध्यक्षः हिरा कुमारी छन्त्याल
(९८६७६४३७९९)

- - - साप्ताहिक राशिफल - - -

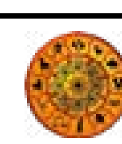

d]ifM k|tli7t sfo{ug{cj;/ ldNg]5 . cfzfjfbLx¿n]eSofpg ;Snfg\ ca;/sf]vf]hLdf bf8wk ug{knf{
a[ifM cfodf j[4sf of]ux¿ /x]sf 5g\eg]cfly{s kI f ;an /xg]5 . bf0f{/ lbbLsf]dWodaf6 sÞ}jz]f sfo{;DkGg xÞg];Defjgf /x]sf]5 .
ldyÞgM Jofkf/ lj:tf/sf]nflu yk nufgL nufpg]cj;/ ldNg]5 . ;ftfsf] dWodf ef}lts ;'vdf j[4 xÞg]5 . lzIffsf]lf]qdf ;kmntf ldNg]5 .
ss{6M ;dfhdf dfg ;Ddfg a9\g]5 . 3/]h'cfjZostfsf]kltt{df wg vr{ xÞg]5 . sfgÞgL ljk/Lt sfo{gu/f}+
l;xM Jofkf/ lj:tf/sf]nflu yk nufgL nufpg]cj;/ ldNg]5 . ;ftfsf] dWodf ef}lts ;'vdf j[4 xÞg]5 . lzIffsf]lf]qdf ;kmntf ldNg]5 .
sGofM ljlzi6 JolQmx¿;+Flgs6tf a9\g]5 . ;ftfsf]dWodf sfo{f]qdf >dsf]cg'¿k ;kmntf ldNg]5 .
thfM 3/kl/jf/;+ ed|0fsf]ofu /x]sf]5 . cWofkgsf] lf]qaf6 ;Ddfg kf0g]5 . gofFWofkf/ ug{eGbf cl3 dftf lktf sf];Nnfx cjZo lngÞxf]hf .
jÞZrsM Jofkf/ Joj;fodf bL3{sfnLg of]hgfx¿ aGg]5g\ hLjg ;fyL ;+ dgd6fj /xg]5 . gf]s/L jf kÞzfdf ;xof]uLx¿l;t gplNemgÞxf];\
wgM ;Gtfg kIfaf6 zÞ ;'rgf ldNg]5 . k"f ug{g ;Sg]jfrf gu/f];F ;jf/L ;fwgdf wg vr{xg]5 .
ds/M ljQLo nÞbÞdf ;d:of cfpg ;S5 . ;jf/L ;fwg rnfpbF ;fjwfg /xgÞxf]hf . hLjg ;fyLsf]:jf:Yodf ;'wf/ cfpg]5 .
sDeM Jofkf/sf]lj:tf/sf]nflu ;do cgÞsÞn /x]sf]5 . :jf:Yosf]nflu lj>fd / vfgkfgdf Wofg lbgÞxf]hf .
dLgM kl/jf/;+ dgd6fj /xg]5 . ;ftfsf]dWodf Jofkf/ Joj;fodf nfe /xg]5 . wfld{s ofqf ug{knf{

–Hof]lÞ- gf/fo0fk|;fb bhfn   ;[lt xfd|]kfqf]

काठेखोला गतिविधि

भीमापोखरामा एक दिने सहकारी शिक्षा

सुजन रेग्मी
बागलुङ

काठेखोला गाउँपालिका-२ भीमापोखरामा एक दिने सहकारी शिक्षा सम्पन्न भएको छ । गुहेँली सञ्चार सहकारी संस्था लिमिटेडले सहकारीका शेयर सदस्यहरूका लागि एक दिने सहकारी शिक्षा तालिम सम्पन्न गरेको हो ।

कार्यक्रमको उद्घाटन सत्रमा बोल्दै जिल्ला सहकारी संघ लिमिटेडका अध्यक्ष खिमबहादुर कार्कीले शेयर सदस्यहरू आफ्नो संस्था कसरी सञ्चालन भइरहेको छ भन्ने विषयमा सचेत हुनुपर्नेमा जोड दिनुभएको थियो ।

उहाँले सञ्चालकहरूले संस्थाको हितमा काम गरिरहेका छन् कि छैनन्, निर्णय प्रक्रिया पारदर्शी छ कि छैन तथा आर्थिक वा प्रशासनिक अनियमितता त भइरहेको छैन भन्नेबारे शेयर सदस्यहरूले बुझ्नुपर्ने बताउनुभयो ।

अध्यक्ष कार्कीका अनुसार संचालक समितिँगै जिम्मेवारी बोकेका शेयर सदस्य सक्रिय भई निगरानीकर्ताको भूमिकामा उभिए मात्र सहकारी संस्था स्वस्थ, पारदर्शी र दिगो बन्न सक्ने बताउनुभयो ।

सहकारी शिक्षा कार्यक्रममा गण्डकी प्रदेश सहकारी रजिस्ट्रार कार्यालयका रजिस्ट्रार भेषराज रिजाल तथा सूर्यप्रसाद आचार्यले प्रशिक्षण दिनुभएको थियो ।

गुहेंली सञ्चार सहकारीका कार्यबाहक अध्यक्ष गीता हमालको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा संस्थापक उपाध्यक्ष टिकाराम उपाध्यायले स्वागत मन्तव्य र सचिव सूर्यबहादुर थापाले संचालन गर्नुभएको थियो ।

अदालत जलेको होइन, जलाइएको हो: प्रधानन्यायाधिश

जननिगरानी संवाददाता
बागलुङ

सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधिश प्रकाशमान सिंह राउतले अदालत जलेको नभइ, जलाइएको बताउनुभएको छ ।

शुक्रबार बागलुङ बजारमा रहेको उच्च अदालत पोखरा बागलुङ इजलासको नवनिर्मित सुविधा सम्पन्न भवनको उद्घाटन गर्दै उहाँले भदौ २३ र २४ गतेको आन्दोलनमा अदालत जलेको नभइ जलाइएको पनि बताउनुभयो । 'अदालत जलेको होइन नियोजित रुपमा जलाइएको छ, यो कुरा सबैलाई थाहा छ,' उहाँले भन्नुभयो,' अहिले हामी उठिसकेका छौं । नागरिकको न्याय पाउने अधिकार रक्षाका लागि हामी संघर्ष गरेर अगाडि बढेका छौं ।'

अदालत जलाउँदा सर्वोच्चमा रहेको २२ हजार मिसिल जलेको अहिलेसम्म १४ हजार मिसिल प्राप्त भैसकेको उहाँले जानकारी गराउनुभयो ।

'कानुन व्यवसायीहरुबाट सहयोग लिएर जलेका मिसिल संकलन गर्ने काम गरिरहेका छौं, अहिलेसम्म १४ हजार मिसिल प्राप्त भैसकेको छ,' उहाँले भन्नुभयो,'देशलाई कानुन बिहीनता र न्यायप्रति अविश्वास जगाउने गरी आगो लगाउने काम भएको हो,' उहाँले भन्नुभयो,'५ हजार जति सरकारी वकिल कार्यालयसंग छ हामी ल्याउँछौं । अब अदालत नियमित काममा फर्किसकेको छ ।'

आन्दोलनका क्रममा सर्वोच्च अदालत सहित २३ वटा अदालतमा क्षति पुगेको समेत उहाँले जानकारी ले दिनुभयो । अदालतमा आगलागी भएपछि अब गम्भीर समीक्षाको आवश्यकता देखिएको समेत बताउनुभयो ।

प्रधानन्यायाधिश राउसले न्यायिक प्रक्रियालाई निष्पक्ष र पारदर्शी बनाउन अवरोध सिर्जना गर्ने कुनै पनि गलत प्रवृत्ति स्वीकार्य नहुने बताउनुभयो । 'कानुन व्यवसायी र न्यायाधिसको सम्बन्ध नितान्त व्यवसायिक हुनुपर्छ,' उहाँले भन्नुभयो,'हामीले कठोर तरिकाले आत्मसमीक्षा सुर गरेका छौं । हाम्रो व्यवसायिक सम्बन्धलाई धुमिल पार्ने कुनै पनि 'रङ एलिमेन्ट टलरेट' गर्दैनौं ।'

उहाँले सबैले आफ्नो मर्यादा बसेर न्यायिक सम्पादन प्रक्रियामा सहयोग गर्नुपर्ने बताउनुभयो । 'न्याय सम्पादनमा हामीले कतै कमजोर गऱ्यौं कि, हामीले सेवा दिएको सेवाग्राही हामीसंग सन्तुष्ट छैनन् कि,' उहाँले भन्नुभयो,'हामी सबैले आत्मसमीक्षा गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । सर्वोच्चमा हामीले सुरु गरिरेका छौं ।' न्याय क्षेत्र नै ध्वस्त पार्ने उद्देश्यले आगजनी गरिए पनि सर्वोच अदालत नागरिकको न्याय पाउने अधिकारको रक्षा गर्न जुर्मुराएर उठेको उहाँको भनाई थियो ।

sf7]vf]hf ufpkflnsf j8f gDa/ & /]z sf]gggynf ufpF -tl:j/M hglgu/fgL

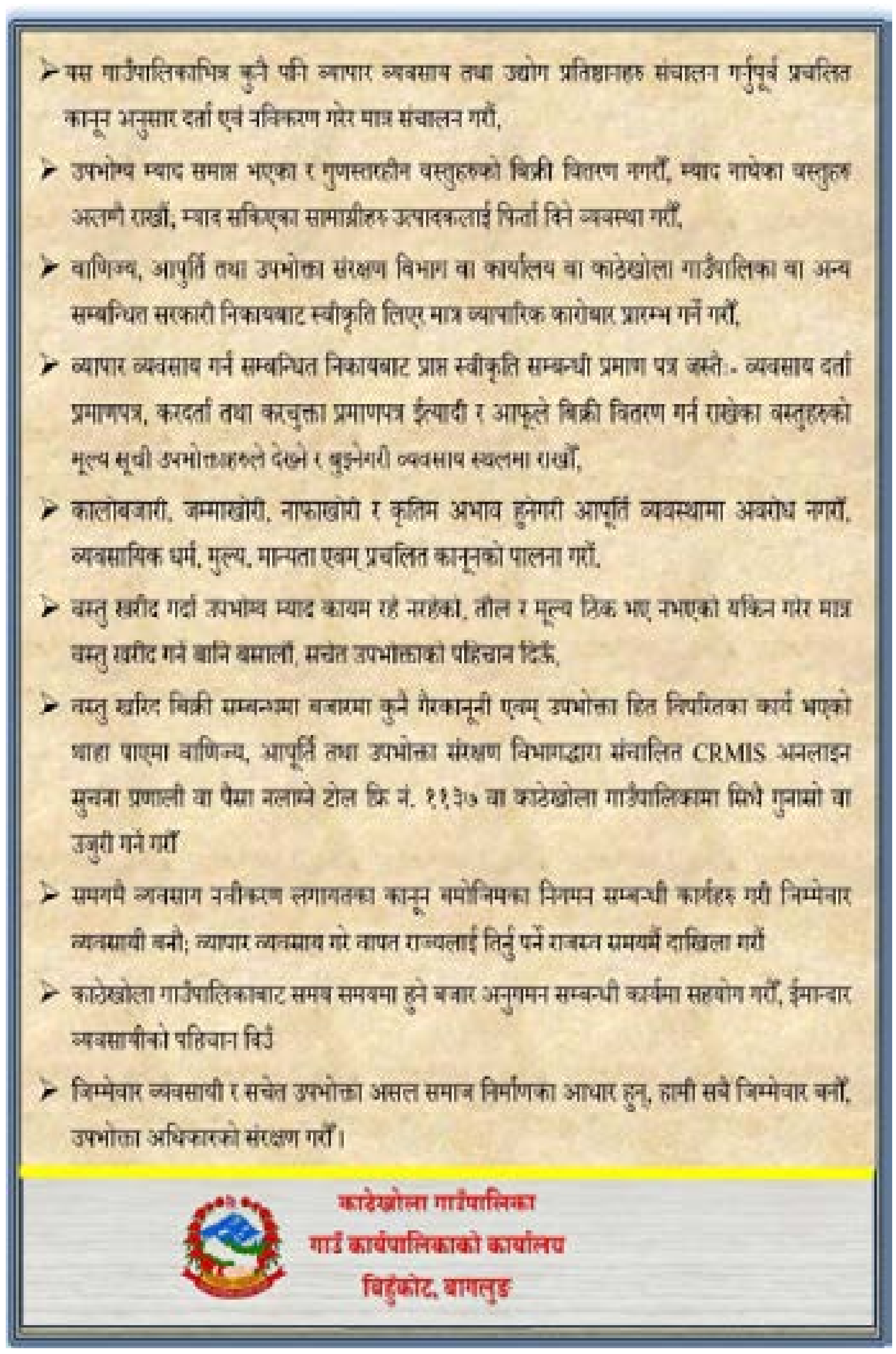

- यस गाउँपालिकाभित्र कुनै पनि व्यापार व्यवसाय तथा उद्योग प्रतिष्ठानहरु संचालन गर्नुपूर्व प्रचलित कानून अनुसार दर्ता एवं नविकरण गरेर मात्र संचालन गरौं,
- उपभोग्य म्याद समाप्त भएका र गुणस्तरहीन वस्तुहरुको बिक्री वितरण नगरौं, म्याद नाघेका वस्तुहरु अलग्गै राखौं, म्याद सकिएका सामाग्रीहरु उत्पादकलाई फिर्ता दिने व्यवस्था गरौं,
- वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभाग वा कार्यालय वा काठेखोला गाउँपालिका वा अन्य सम्बन्धित सरकारी निकायबाट स्वीकृति लिएर मात्र व्यापारिक कारोबार प्रारम्भ गर्ने गरौं,
- व्यापार व्यवसाय गर्न सम्बन्धित निकायबाट प्राप्त स्वीकृति सम्बन्धी प्रमाण पत्र जस्तै:- व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्र, करदर्ता तथा करचुक्ता प्रमाणपत्र ईत्यादी र आफूले बिक्री वितरण गर्न राखेका वस्तुहरुको मूल्य सूची उपभोक्ताहरुले देख्ने र बुझ्नेगरी व्यवसाय स्थलमा राखौं,
- कालोबजारी, जम्माखोरी, नाफाखोरी र कृत्रिम अभाव हुनेगरी आपूर्ति व्यवस्थामा अवरोध नगरौं, व्यवसायिक धर्म, मुल्य, मान्यता एवम् प्रचलित कानूनको पालना गरौं,
- वस्तु खरीद गर्दा उपभोग्य म्याद कायम रहे नरहेको, तौल र मूल्य ठिक भए नभएको यकिन गरेर मात्र वस्तु खरीद गर्ने बानि बसालौं, सचेत उपभोक्ताको पहिचान दिऔं,
- वस्तु खरिद बिक्री सम्बन्धमा बजारमा कुनै गैरकानूनी एवम् उपभोक्ता हित विपरितका कार्य भएको थाहा पाएमा वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभागद्धारा संचालित CRMIS अनलाइन सुचना प्रणाली वा पैसा नलाग्ने टोल फ्रि नं. ११३७ वा काठेखोला गाउँपालिकामा सिधै गुनासो वा उजुरी गर्ने गरौं
- समयमै व्यवसाय नवीकरण लगायतका कानून बमोजिमका नियमन सम्बन्धी कार्यहरु गरी जिम्मेवार व्यवसायी बनौं; व्यापार व्यवसाय गरे वापत राज्यलाई तिर्नु पर्ने राजश्व समयमै दाखिला गरौं
- काठेखोला गाउँपालिकाबाट समय समयमा हुने बजार अनुगमन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गरौं, ईमान्दार व्यवसायीको पहिचान दिऔं
- जिम्मेवार व्यवसायी र सचेत उपभोक्ता असल समाज निर्माणका आधार हुन्, हामी सबै जिम्मेवार बनौं, उपभोक्ता अधिकारको संरक्षण गरौं ।

काठेखोला गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बिहुँकोट, बागलुङ

बलिदानको निर्भीक आख्यानीकरण

k':ts ;ldlf
dxjL kf}8\fn

'यथार्थ' आफैं सापेक्षित कुरा हो र यसको रूप द्रष्टाको अवस्थिति र आग्रहअनुसार फरक फरक हुन्छ भनेर तर्क गरिएकै कारण यथार्थवादको व्यतिरेकमा अतियथार्थवाद तथा मायावी यथार्थवाद जस्ता उत्तर-यथार्थवादी सिद्धान्तहरू अघि सारिए । तर पनि, समकालीन आख्यान साहित्यको केन्द्रबाट यथार्थलाई च्युत गरिहाल्न कसैले पनि सकेको छैन । सापेक्षितै सही, यथार्थ कुनै न कुनै रूपमा आख्यानमा आएकै छ र विवेचनाको केन्द्रीय भाग ओगटेकै छ ।

यसै क्रममा उदयपुरका स्रष्टा बोधकुमार घिमिरेका 'बलिदानका कथा' प्रकाशित भएका छन् । प्रगतिशील लेखक सङ्घ नेपालका उपमहासचिव समेत रहेका घिमिरेको वैचारिक धरातल र साङ्गठनिक आबद्धताले पनि बुझिन्छ र यसले उनका कथाको विचारपक्षको थेरथोर सङ्कत गर्दछ नै । त्यसमा 'बलिदानका कथा' शीर्षक दिएर माओवादी द्वन्द्वको सेरोफेरोमा घटित घटना-दुर्घटना र तिनमा ज्यान गुमाउन पुगेका पात्रहरूको अन्तरकथाको आख्यनीकरण गरिनुले उनले सङ्केत गरेको 'बलिदान' को अर्थ र सन्दर्भ पनि सहजै बुझ्न सकिन्छ । सङ्ग्रहले बोकिल्याएको समयको कालखण्ड पनि वि.सं. २०५० र ६० को दशकको हो, यद्यपि प्रसङ्गअनुसार कथानकले यसको अघिपछिको समयलाई पनि यदाकदा सङ्केत गरेको छ ।

सङ्ग्रहमा एघारवटा कथा समेटिएका छन् । 'अधुरो चाहना' मा माओवादी द्वन्द्वताका उदयपुरमा खटिएको बेला घाइते भएकी र समाख्याता स्वयंले उपचार गरेकी विद्रोही जमुनाको गृह जिल्ला कालिकाट पुगेर पनि उनको चिहानमा एक अँजुली माटो चढाउन नसकेको पछुतो छ । जमुनाका अतिरिक्त योद्धा, नवीना, टीका भाइ, कमरेड मौसम आदिको दिनचर्या, युद्धमा संलग्नता र व्यवहारको चित्रण मार्फत् लेखकले जनयुद्धको अन्तर्यमा चिहाउने प्रयास गरेका छन् । यो कथाको मूल शरीर चाहिँ नियात्राको जस्तो छ– नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान र प्रगतिशील लेखकसंघले आयोजना गरेको 'रारा-कर्णाली पर्यटन साहित्य यात्रा' सम्पन्न गरेर फर्कदाको विवरण हो । मूल कथाचाहिँ यात्रारत लेखकको सम्झना र आकांक्षाको पाटो हो ।

'अन्तिम दृश्य' मा एउटा सामान्य गाउँले परिवार वैचारिक आग्रह र बाध्यताको चङ्गुलमा कसरी सरकारी सेना र माओवादी विद्रोही सेनाबीच बाँडिन्छ र सखाप हुन्छ भन्ने कुरा समेटिएको छ । मूल कथा माइला तामाङको परिवारको हो । छोरो रामे, बाको इच्छाविपरित छापामार सेनामा जान्छ र मारिन्छ । पहिल्यैदेखि संभवतः एमाले निकट रहेर स्थानीय राजनीति गर्दै वडा सदस्यसम्म भएका माइला माओवादीका घोर विरोधी हुन् । अझ, रातेमान जस्ता गाउँका मिचाहा, हिंस्रक, बलात्कारी र गुण्डा नै विद्रोही सेनामा प्रवेश गरेको थाहा पाएपछि उनी झनै कटु आलोचक बन्न पुग्छन् । उनकै कटु र निर्भीक आलोचनाका कारण रातेमानलाई विद्रोही सेनाबाट च्युत गरिन्छ । रातेमान सेनाको पक्षमा लाग्छ । समयक्रममा माइला बेपत्ता पारिन्छन्, श्रीमतीलाई रातेमानकै सूचनाका आधारमा सेना र पुलिसले कुटपिट गर्छ र समातेर गाइघाट लान्छ । भनौं, प्रतिक्रियास्वरूप रातेमान सेनापुलिसको सुराकी बनेको छ । बूढाको घरमा भने राति नै आगो लाग्छ र त्यस घरको एउटा विपुल संसार ध्वस्त हुन पुग्छ । रातेमानप्रतिको क्षोभका कारण भनौं, पाका उमेरका र माओवादीका कटु आलोचक माइला आफैं विद्रोही सेनामा प्रवेश गर्छन् र कमरेड ज्वाला कहलिन्छन् । कथाको अन्त्यमा माओवादीले आयोजना गरेको कुनै आमसभामा रामेले उदयपुरगढी नजिकैको वैजनाथ खोलाको गोहियो भन्ने ठाउँमा भएको हत्यामा सहादत प्राप्त गरेको खबर आउँछ । यस खबरले स्तब्ध भएका माइलामाथि एक्कासि रातेमानले आक्रमण गर्छ । भीडन्तमा माइलाको पेस्तोलको गोली लागेर रातेमान ढल्छ । जवाफमा सेनाले हानेको गोली लागेर माइला पनि त्यहीं अस्ताउँछन् ।

'आस्थाको अवसान' मा पढ्न काठमाडौं आएर माओवादी सेनामा लागेको एउटा गाउँले बाहुन केटो मगरनी केटीसँग जनवादी बिहे गर्न पुग्छ । लामो समय घर पनि नआएको ऊ कुनै दिन एक्कासि आइपुग्छ, र हिँडि पनि हाल्छ । पछि सेना समायोजनका क्रममा ऊ

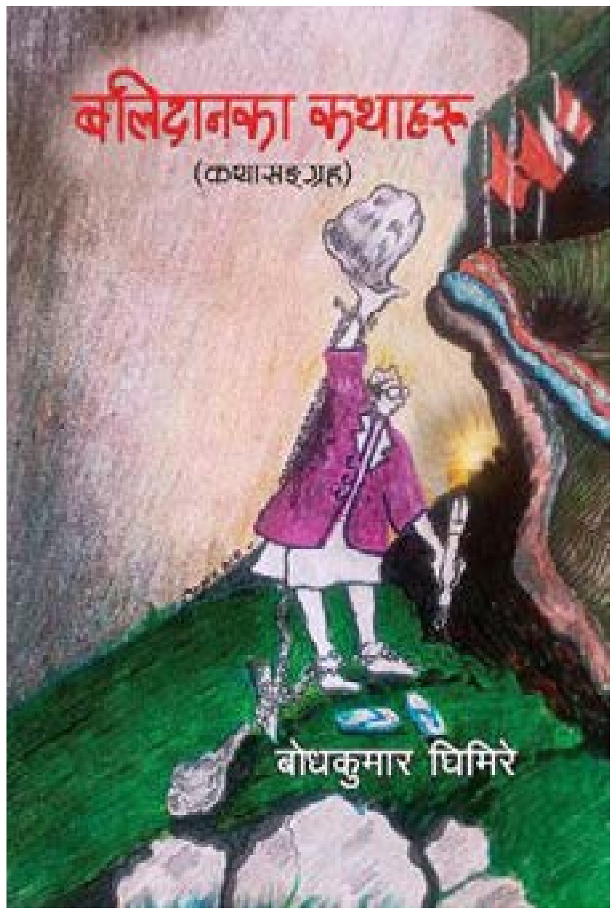

र उसकी श्रीमती दुवै 'अयोग्य' घोषित हुन्छन् र घर फर्कन्छन् । न पैसा छ, न वर्तमान छ, न भविष्य छ । सबै कोणबाट विक्षिप्त ती दम्पती आफूहरू बस्ने कोठाको धुरीबलोमा डोरी लगाएर झुण्डिएका भेटिन्छन् । परिवारकै पल्लो घरमा भने बुढा बा र आमा झुण्डिएका भेटिन्छन् । एउटा विचारको हुण्डरीले कसरी सपनाहरू निल्छ, परिवार उजाड बनाउँछ र सबैलाई नआहकमा मृत्युको मुखमा धकेल्छ भनेर यस कथाले दर्साएको छ ।

'प्रतिज्ञा' शीर्षकको कथामा भने उदयरपुरगढीका विवेक र इलामकी उर्गेन लेप्चाको कथा समेटिएको छ । पढ्ने सपना बोकेर राजविराज छिरेका उनीहरू दुवै अनेरास्ववियुका सदस्य हुन् । एकअर्काका सहयोगी हुन् । दाजु-बहिनीको साइनो लगाएका छन् । एकचोटि विवेक उर्गेनको गाउँ पनि पुग्छ र उसको पृष्ठभूमि पनि थाहा पाउँछ । तर समयक्रममा उर्गेन र विवेक छुट्छन् । उर्गेन गाउँ फर्किन्छे र छिमेकी राष्ट्र भारतमा नेपाली भाषीहरूले चलाएको भाषा मान्यताको आन्दोलनमा भारतीय सेनाको गोली लागेर घाइते हुन्छे । केही समय हिरासतमा रहेर घर फर्किन्छे तर घाउ निको हुँदैन । ऊ बित्छे । लामो अशक्तताका बेला विवेक उसलाई भेट्न आउला भन्ने विश्वास थियो तर ऊ आएन । आयो, तर ऊ बितेपछि र आँसुको श्रद्धाञ्जली दिएर गयो ।

'पल्लो घरको बत्ती' मा एउटा यस्तो परिवारको कथा छ, जसमा एउटा छोरो पूर्ण सरकारी कर्मचारी, अर्को शिव नेपाली सेनाको सिपाही र बहिनी शिला विद्रोही सेनामा छापामार बन्न पुग्छन् । विद्रोही सेनाले सदरमुकाममा धावा बोल्दा पूर्ण मारिन्छ । शिव र शिला भने विद्रोही सेना र सरकारी सेनाबीच भएको दोहोरो भिडन्तमा आमने-सामने हुन्छन् र एकअर्काको हत्या गर्न पुग्छन् । लेखक भन्छन्-'जनता र आफ्नो शान्ति सुरक्षाका नाममा दाजुले बहिनी र बहिनीले दाजु मारे ।' तिनका बाबु, 'माहिला' लाई सेनाले समातेर बेपत्ता पार्छ । आमा माहिली भने विद्रोही सेनामा प्रवेश गरेर कमरेड सुनिता बन्छिन् र सरकारी सेनासँगको भीडन्तमा दिवङ्गत हुन पुग्छिन् ।

'सेतो लुगा' चाहिँ दुई पूर्वमाओवादी लडाकु नन्दलाल उर्फ मथ्थूराम र 'ऊ', यानि कमरेड जसवीरको कथा हो । जसवीर बाबुको किरिया गर्न कोरामा छ । नथ्थुराम जनसेनामा हुँदा र उसका बाबु मर्दा उसलाई किरिया गर्न जाने अनुमति दिइएको थियो । यस्ता क्रियाकलापलाई धार्मिक अन्धता र अन्धविश्वास भनेर निरुत्साहित गर्ने कतिपय कमरेडहरू आफैं काजकिरिया गर्ने, धामी झाँक्रीमा विश्वास गर्ने र पूर्ण वस्तुवाद र भौतिकवादलाई प्रताडना दिने काम गरिरहेका छन् । उनका भनाइ र गराइमा तादम्य छैन । नन्दलाल भने यस्तै विरोधास देख्दादेख्दा वाक्क भएकोले मदिरा सेवनको अम्मली बन्छ र गाउँ फर्कन्छ, 'मथ्थुराम' बनेर । समयक्रमा कमरेड जसवीर बाबुको करियामा बस्न घर फर्कन्छ । आफूले आजन्म विरोध गरेको धार्मिक अन्धताकै बाटो अपनाएकोमा उसलाई कोरामै पुगेर नथ्थुरामले थर्काउँछ, 'साला ! तेरो बाउ चैं बाउ, मेरो बाउ चैं आलु ?' किरिया बस्नुपर्दा विचारमाथिको विचलन भएकाले जसवीरलाई पनि पछुतो छ र नन्दलालको प्रश्नको उत्तर ऊसँग छैन । पछुतोको ताप यति छ कि किरियाकै क्रममा एक दिन ऊ कोराबाटै उठेर लापत्ता हुन्छ र कोसीमा हामफालेर अलप हुन्छ ।

'हराएको लेखक' आजन्म वामपन्थी विचारप्रति प्रतिबद्ध, स्वाभिमानी, प्रगतिशील र परिवर्तनकारी एक लेखकको कथा हो, जसलाई न आफू समर्थित पार्टीले बुझ्यो, न उसको विचारलाई कसैले आत्मसात गर्यो । उनका मत पढ्दा लाग्छ, येनान सम्मेलनमा लेखकहरूलाई प्रवचन दिइरहेका माओसेतुङका नयाँ संस्करण हुन् उनी । आफू सधैं अभावमा रहेर, सुखसुविधाबाट टाढै बस्ने उनको जीवनमा उनले न परिवारलाई समय दिन सके, न छोराछोरी र श्रीमतीलाई खुसी राख्न सके । अन्ततः आफ्ना सम्पूर्ण पाण्डुलिपि जलाएर उनी अलप हुन पुगे । कहाँ गए थाहा छैन ।

'पश्चाताप' वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको घर कसरी विखण्डित हुँदै जान्छ भन्ने भावभूमिमा आधारित कथा हो । कथाको मूल पात्र रविलाल बिहे गरेर एक बच्ची कोपिला जन्मेपछि विदेश जान्छ । बाआमासँग छोरी हुर्काइरहेकी र पेटमा अर्को भ्रुण हुर्काइरहेकी उसकी श्रीमती सरिता सासू-ससुरासँगै छे । समयक्रममा ऊ सासूसँग झैझगडा गर्छे र माइत जान्छे । अरूका कुरा सुनेर रविलाल बाआमाकै विरुद्ध उभिन्छ, घर देश फर्केर ससुरालीतिरै लाग्छ, जायजेथाको अंशबन्डा गराउँछ, आफ्नो भाग लिन्छ र बेचेर सकाउँछ । यसै क्रममा कान्छो सन्तान छोरो जन्माएपछि सरिता अर्कैसँग भाग्छे । न परिवार छ, न सम्पत्ति बाँकी छ, न जायजेथा छ । पराजित मानसिकताका साथ रविलाल पुनः आफ्नै बाआमासँग आश्रित हुन जन्मघर आइपुग्छ । कलिला छोराछोरी बुढा भइसकेका बाआमालाई जिम्मा लगाएर, रिनपान गरेर पुनः विदेशतिरै लाग्छ ।

'भिडियो कल' यस्तो पात्रको कथा हो जो विदेशमा छ तर घरमा उसकी आमा र श्रीमतीबीच कलह छ । गाउँघरमा, ती दुवै महिलाको अन्यत्र सम्बन्ध चलेको गाइँगुइँ छ । जति पैसा पठाए पनि पुग्यो भन्दैनन् । मिलेर पनि बस्दैनन् । जति सम्झाए पनि सम्झँदैनन् । आजित भएर ऊ, दुवैलाई भिडियो कलमा जोडेर लाइभ आत्महत्या गर्छ । 'भिडियो कल' एक मार्फत् हो, माध्यम हो । त्यो न मृत्युको कारण हो, न मूल द्वन्द्वको कारक हो । त्यसैले, यस कथाको शीर्षकको चयन त्यति सटीक भएन कि ?

राजनीतिलाई केन्द्र बनाएर लेखिएका यी कथाको उपसंहार प्रष्ट छ-माओवादी सङ्घर्षले धेरै युवाहरूलाई अनाहकमा बाटो बिराएर जङ्गल पसायो, मरायो, परिवार विखण्डित पार्यो र शून्यशून्य बनाइदियो । बुझेर लाग्नेको कथा पनि छ, लहैलहैमा लागेकाको कथा पनि छ । कथामा माओवादको प्रभाव किशोरदेखि वृद्धवृद्धासम्ममा परेको देखिन्छ । कतिपयले भने विचार वा सिद्धान्तको बोध वा आकर्षणले भन्दा पनि आफ्ना भूल र गल्तीहरू लुकाउन, अथवा रिसिबी साँध्नका लागि यस द्वन्द्वलाई हतियार बनाएको देखिन्छ । सिद्धान्तको बलमा राजनीतिमा लागेकाहरूले अवसरको दुरुपयोग गर्दै आफ्नो स्वार्थको पूर्तिमा लागेका कुराहरू पनि यी कथामा समेटिएका छन् । कतिपय कथाहरूमा धर्म र संस्कृतिलाई अभौतिक अन्धता भनेर दुत्कार्नेहरू नै फेरि धामी, झाँक्री, पूजापाठ र काजकरिरियातिर लागेको चित्रण गर्दै लेखकले वामपन्थी विचारधाराका हिमायतीहरूभित्र देखिने विरोधासलाई पनि सतहमा ल्याएका छन् । आजीवन सिद्धान्तको पक्षमा उभिएकाहरू उपेक्षित भएका, ठगिएका र मर्न बाध्य पारिएका प्रसङ्गहरू पनि सङ्ग्रहभरि भेटिन्छन् ।

उल्लेखित राजनीतिक कथाको लेखनमा लेखकले आफूलाई एक वामपन्थी विचारक र विशेष गरी मार्क्सवादी पार्टीका समर्थकका रूपमा उभ्याएका छन् । सामान्यतः कथालेखन एक कलात्मक अभिव्यक्तिको विधा भएको हुँदा यसमा सकेसम्म वैचारिक तटस्थता कायम गरिसोस् भन्ने आग्रह राखिन्छ । तर कथाकार घिमिरे फरक देखिन्छन् । यदाकदा मार्क्सवादी पार्टीका नेता-कार्यकर्ताका विरोधाभासी चरित्रको विरोध देखिए पनि उनको आग्रह पाठकबाट लुक्दैन । त्यसैले, लेखकको निजी आग्रहको बाटोमा पाठकलाई डोर्याउने उनको प्रयास प्रष्ट देखिन्छ । उनी चित्रण वा कथन भन्दा पनि पाठकलाई आफ्ना विचारको निकट तान्ने प्रयास गरिरहेका देखिन्छन् । एक ठाउँ एउटा पात्र भन्छ, 'मनमोहन बाहेक अरू कसले के नापे नेपालमा ?' (२०) । मार्क्सपरस्ती यति छ कि, कथामा अन्यत्रै कतै उल्लेख नगरिएका मार्क्स कथाको अन्त्यमा पूर्णाहुतिको अनिवार्य अंश बनेर आइपुग्छन्– 'घरको मूलढोका बाहिर सयौं वर्षअघि जन्मेर विचारले संसार हल्लाएका काल मार्क्सको मलिन मुहार भएको चित्र झुन्डिरहेको देखिन्थ्यो ।' (४३) 'प्रतीक्षा' शीर्षकको कथामा उर्गेनका लागि भनिएको छ, ' अखिल मात्र होइन, नेकपा मालेका नेताहरूको सम्पर्कले उनी राम्रो

.... बाँकी ५ पेजमा

गुहेंली सञ्चारको अध्यक्षमा कार्की

बागलुङ - गुहेंली सञ्चार सहकारी संस्था लिमिटेड काठेखोला गाउँपालिका-२ भीमापोखराको अध्यक्षमा तारा केसी कार्की सर्वसम्मत निर्वाचित हुनुभएको छ ।

गुहेली सञ्चार सहकारी संस्था लि. काठेखोला गाउँपालिका-२ भीमापोखरा र जनउत्थान कृषि तथा पशु व्यवसायिक सहकारी संस्था लि. बिच एकीकरण पछि भएको साधारणसभाले तारा केसी कार्कीको अध्यक्षतामा ९ सदस्यीय नयाँ संचालक समिति गठन गरेको हो । समितिको उपाध्यक्षमा गीता हमाल, सचिवमा सूर्यबहादुर थापा, सहसचिवमा तारानाथ आचार्य र कोषाध्यक्षमा विनोद कार्की चयन हुनुभएको छ ।

यस्तै संचालकहरुमा लक्ष्मी कुमारी थापा, लोकेन्द्र बहादुर कार्की, सीता शर्मा र दिपिका खड्का चयन हुनुभएको छ । साधारणसभाले इन्द्रप्रसाद शर्माको संयोजकत्वमा तीन सदस्य लेखा सुपरिवेक्षण समिति चयन गरेको छ । समितिको सदस्यमा भीमकुमारी के.सी र लिला कार्की रहनुभएको छ ।

; Hjwfgn}

महिलालाई बोल्ने अधिकार दिएको छ । अब राज्यले सुन्ने जिम्मेवारी लिन बाँकी छ । यही जिम्मेवारी नलिएसम्म संविधान प्रगतिशील देखिए पनि लोकतन्त्र अपुरो नै रहनेछ । महिला अधिकारको भविष्य नयाँ धारा, उपधारा थपेर होइन राज्यको इमानदार उत्तरदायित्वबाट तय हुनेछ ।

नेपालप्रेसबाट साभार ।

alnbfgsf}

कार्यकर्ता बनिसकेकी थिइन्' (७०) । पृष्ठ १३८ मा पढ्न पाइन्छ, 'पश्चिमबाट उदाएको नाटकीय उज्यालोभन्दा पूर्वबाट उदाएको सूर्य नै भरपर्दो हुन्छ भन्ने सोचिरह्यो ।' यस्ता वाक्यले पनि परोक्ष रूपमा एमालेप्रतिको आस्था दर्साउला कि ? पुरै सङ्ग्रहभित्र उल्लेख गरिएका दुई मात्र चर्चित लेखक – मोदनाथ प्रश्रित र प्रदीप नेपाल । मोदनाथ प्रश्रितले त 'संसारै जुरुक्कै उचाल्ने रचना' को सिर्जना गरे भनिएको छ (१४२) । उल्लेख भएका संस्था अनेरास्ववियु, एमाले पार्टी र प्रगतिशील लेखक संघ । विचारकमा कार्ल मार्क्स, सिद्धान्तमा द्वन्द्वात्मक भौतिकवाद । अधिकांश पात्र मार्क्सवादी वा माओवादी । विपक्षमा सरकार र उसका सेनापुलिस । घटनाहरूको चित्रण, देखिने गरी आग्रही छ । माओवादी र सेनापुलिसका बारेमा एउटै अनुच्छेदमा गरिएको एउटा चित्रण हेरौँ– 'गाउँमा सेना र प्रहरीको सक्रियता बढ्दै गएको थियो । बाजेको घरमा पनि आउँथे । सबैतिर खानतलासी गर्दै छोरीहरूलाई पाट्पिट्ट पार्थे । आमाचाकरी गाली गर्थे र बाटो लाग्थे । विद्रोहीहरू आउँथे । भात पकाउन लगाउँथे । नाच्थे, गाउँथे, चामल, सामान, जे पाउँथे, उठाउँथे र हिँड्थे ।' (३९) । लाग्छ, सेनापुलिस आतङ्कारी, माओवादी देउसे-भैले । द्वन्द्वकालमा सरकारी सेनाको कर्तुतबारे एक ठाउँ यस्तो चित्रण गरिएको छ– 'आज बिहानै सरकारी सिपाही गाउँ आए । माइलीको घर घेरे । विद्रोही सेनाले ओढाएको दोसल्लासहित घरबाट बाहिर निकाले । अत्यधिक यातना दिँदै रगतपच्छे बनाएर उनले दैनिक पूरा गर्ने भगवतीले महिषासुरलाई मार्दै गरेको फोटो, शान्त योगमुद्राको भगवान् गौतम बुद्धको मूर्ति, दसैंमा टीका लगाएर खिचेको सबै परिवारको सिसाको फ्रेम हालेको सामूहिक फोटो, घाँस काट्ने खुकुरी र कचिया, दाउरा चिर्ने बन्चरोसहित घिसार्दै लगे ।' (७७० । प्रश्न गर्न सकिन्छ – सरकारी सेनाले भगवानका फोटोहरूको अपमान गरे होला र ?

एक प्रतिबद्ध मार्क्सवादी समाख्यता कतै भन्छन्, 'साँच्चै हाम्रो देश, हाम्रो त्यस्तो गौरवमय इतिहास बोकेको देश, कुन पापीको नजरमा पर्यो !'(१११) । पापीको नजर पर्ने कुरा र मार्क्सवादी चिन्तनको तादम्य बुझ्न अलि सकिएन । फेरि, 'त्यसले शिक्षा नीतिलाई चुर्लुम्मै फोहोरको आहालमा डुबाइदियो' (१११) भनेको कुरामा पनि पापीको नजरको यस्तो प्रभाव हुन्छ र भनेर सोध्न मन छ । साथै, शिक्षा नीति चुर्लुम्मै फोहोरको आहालमा डुबाइदिएको कुरालाई सत्य मान्नु र ?

मार्क्सवादी र समानतावादी लेखकको लेखनमा कतिपय अनपेक्षित असावधानी पनि भेटिन्छन् । पात्रले नै बोलेको भए पनि समाख्याता त लेखककै प्रतिनिधि हो । एकठाउँ समाख्याता भन्छ, ' जनताको मुक्तिको कुरा गर्थे, पहिलेका झापालीहरू जस्तै ।' यहाँ सिङ्गो जिल्ला झापाका बासिन्दाहरूप्रति मजाक गरिएको छ । अन्यत्र उनी लेख्छन्– 'कक्षामा नेपालीमा बोल्यो भने विद्यार्थीलाई सजाय दिइन्छ, जरिवाना गरिन्छ । अनि ती बच्चाहरूमा कसरी देशमै बसौँ भन्ने भावनाको विकास होस् ? पाठ्यक्रममा इतिहास, नागरिकशास्त्र, नैतिक शिक्षाजस्ता विषयहरूलाई हटाइयो । जीवनमा आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य र व्यावसायिक विषयहरू पनि पढाइएन । यसले विद्यार्थीलाई कस्तो बनाउँदैछ ?' (१११) वास्तविक अवस्था यो होइन । र, अर्को कुनै भाषामा पढ्दैमा कसैले देश छोड्दैन । देश त, एमाले, कांग्रेस, माओवादी लगायतका अन्य पार्टी वा राजाको लामो कुशासनमा भएका व्यथितिका कारण छोड्छन् युवाहरू ।

आपसी कलहमा मरेका वा मारिएकाहरूको मृत्युलाई पनि 'बलिदानका कथा' मा किन समेटियो, बुझिँदैन । सासूबुहारीको कलहका कारण मरेको पनि 'बलिदानी' भएर उभिएको छ । घर मिलाउन नसकेर बाथरुममा झुण्डिने पात्रको कथा कसरी यहाँ अटायो, बुझिँदैन । राज्यले नै यो अवस्था निम्त्याएको हो भनेर सामान्यीकरण गर्न पनि त सकिँदैन । उता, माओवादीको भनाइ र गराइमा विरोधाभास देखियो र त्यसको दोषी आफू पनि हुँ भनेर ग्लानिवश कोसीमा हामफाल्ने जसवीरको कथा पनि 'बलिदानका कथा' भित्रै अटाएको छ ।

सङ्ग्रहमा दुई कथा फरक कलेवरका छन् – 'उदयचन्द्रको रथ' र 'दलमुखी' । पहिलो इतिहास र दोस्रो किंवदन्तीमा आधारित यी कथामा, यद्यपि, बलिदानका प्रसङ्ग छन् । कथामा भनिए अनुसार उदयचन्द्रकै नामबाट आजको उदयपुरगढीको नामाकरण गरिएको हो । कथामा राजा उदयचन्दलाई प्रजावत्सल भए पनि धेरै श्रीमती थुपार्ने स्त्रीलम्पट राजाको रूपमा चित्रण गरिएको छ । राति मात्रै रथमा दौड्ने र उनको रथ प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपमा हेर्नेलाई मृत्युदण्ड दिने प्रथा चलाएका उनी यस दृष्टिले क्रूर पनि देखिन्छन् । समयक्रममा उनी धेरैवटी रानी भित्र्याउन पुग्छन् र प्रत्येकलाई नयाँ नयाँ एक एक दरबार वा गढी बनाएर बसाल्छन् । कथामा भनिए अनुसार कमला, ककरु र तावा खोलाको सङ्गम त्रिवेणीमा माघ मेला भर्न आएकी उपध्याय बाहुनकी एक छोरीलाई जबर्जस्ती उठाएर रानी बनाई दरबारमै भित्र्याए । अर्की रानी मगरकी छोरीलाई बैजनाथ र माटेखोलामाथिको डाँडामा फँडिरै फँडिरको जङ्गलबीच बनाइएको दरबारमा राखेका थिए । उनी नि:सन्तान अर्थात् 'बाँझी' भएकीले उक्त स्थानको नाउँ बाँझीगाउँ र कालान्तरमा बाँझागाउँ भनियो । अर्की रानी तामाङकी छोरी थिइन्, जसलाई ताउखोलाभन्दा माथि हाडेबयरका रुखहरू पाइने जङ्गलमा नयाँ दरबार बनाएर राखियो । अर्की रानी भने कमलानदी छेउतिरका दनुवारकी छोरी हुन पुगिन् । कथाअनुसार राजाकी कान्छी श्रीमती, दरबारको उत्तरपट्टि रिस्कु र तावा खोला छेउको गाउँकी सिर्किनी केउवती हुन् । आफूलाई राज्यकी मूल रानी बनाउने सर्तमा उनी बिहे गर्न तयार भइन् तर सर्किनी, त्यस बेला मानिने अछुत जातकी भएकीले राजाले लोकलाजका कारण तत्काल उनलाई रानी बनाउन सक्दैनन् । फलस्वरूप, कुनै एक रात, राजा आफूलाई भेट्न उनको एकान्त दरबारमा आएको बेला उनी झुण्डिएर आत्महत्या गर्छिन् । विक्षिप्त बनेर आफ्नो रथमा भागेका राजा उदयचन्द्रलाई त्यसपछि कसैले देखेन । भनाइ छ– केउवती रानी न्याउली भइन् र राज उदयचन्द्र हाप्सिलो भए । कहिलेकाहीँ उनीहरू एकैचोटि रुन्छन् र त्यस्तो बेला गाउँमा विपत्ति आउँछ भन्ने लोक विश्वास छ ।

अर्को कथा 'दमखुमी' एक किंवदन्तीमा आधारित कथा हो । कथालाई एक शिक्षक 'अमर सर' ले विद्यार्थीलाई सुनाएका हुन् । किंवदन्ती अनुसार नेपालटारवरिपरि शासन गरी बसेका खम्ब राजाले छोरी पौवामैयाँका लागि योग्य वर खोज्न कुस्ती खेलको आयोजना गरे । सबै हार्दै गएपछि अन्ततः सुकुमार, कृष्ण वर्णका युवक बैजु र हेर्दै डरलाग्दो, बलियो दलमुखी प्रतिस्पर्धामा बाँकी रहे । प्रतिस्पर्धामा मूल अतिथिका रूपमा मधेसका राजा 'राजाजी' आमन्त्रित थिए । राजा खम्ब र उनका पक्षधर बैजुको पक्षमा थिए तर राजाजी दलमुखीको पक्षमा । दलमुखीको शक्तिको स्रोत उसले बोक्ने गरेको ढ्याङ्ग्रो थियो । तर राजा खम्ब समूहले यो कुरा थाहा पाएपछि षड्यन्त्रपूर्वक उसको ढ्याङ्ग्रो लुकाइयो र उसको शक्ति क्षीण गरायो । फलस्वरूप, बैजुले उसलाई लिहिदहमा डुबाएर मार्यो र पौवामैयाँसँग बिहे गर्यो । रिसाएका राजाजीले श्राप दिए-'तिम्रो वरिपरिको खोला, कुवा र धाराको पानी अझै चिसो होस् ।' मैयाको दरबार भने न्यायो होइरहोस् भन्ने शुभेच्छा पनि व्यक्ति गरे । पछि एक प्रलयमा त्यो दरबार यानि रङ्गमहल नामोनिशान मेटिने गरी नष्ट भयो । लेखकको दाबी छ-'आज पनि पौवा खोला र वरिपरिका कुवाहरूमा मनतातो पानी बग्छ । त्यहीँ नजिकै बैजनाथ खोला र वरिपरिको कुवाहरूमा अति चिसो । दर्भे र तितेनीको बिचको जङ्गलमा यामानको ढ्याङ्ग्रो अझै छ । मानिसहरू भन्छन्, बेलाबखत दलमुखी लिहिदहबाट निस्केर जङ्गलमा भएको ढ्याङ्ग्रो बजाएर धामी बस्छन् । उनको उफ्राइले पहिरो जान्छ र बैजनाथ खोला थुनिन्छ । त्यो खोलाको पानीले डुबाएर जबसम्म दलमुखीको रगत पसिना बगेको दोभाने पखालिँदैन, तबसम्म खोला खोलिँदैन ।'

दुवै कथामा अन्याय छ, मृत्यु छ । तर पनि, कुनै विशाल साझा सरकोरका लागि भएका मृत्यु होइनन् । केउवतीको मृत्यु रानी हुन नपाएको झोँकमा भएको हो, यद्यपि यसको पृष्ठभूमिका जातीय विभेद छ । दलमुखीको मृत्यु पनि राजकुमारी पाउने ध्याउन्नमा भएको षड्यन्त्रका कारण भएको छ । त्यसैले, क्षेपकमा जोडिन आएका सामाजिक-राजनीतिक सरोकारका कुरा यी कथामा जोडिएका भए पनि यी सारभूत रूपमा बलिदानका कथा भने होइनन् । अँ, यी कथाको एउटा विशेषता छ । यनिले 'विजडम सिट्स इन प्लेसेज' यानि, स्थानहरूमा ज्ञानको स्रोत निहीत हुन्छ भन्ने केथ बास्सोको तर्कलाई सार्थक तुल्याएका छन् । साथै, यिनले लोकप्रज्ञालाई हेर्ने एउटा आँखीभ्याल दिएका छन् । कथाकार घिमिरेका कथामा दुर्लभ कथानक छन् । तिनले समाजका अर्थपूर्ण विवेचना गर्न मद्दत गर्छन् । माओवादी पृष्ठभूमिका घटनाक्रमहरूको आख्यानीकरणको जुन जोखिम उनले उठाएका छन्, त्यो प्रशंसनीय छ । उनले सरकार र माओवादी – दुवै पक्षका ज्यादतीलाई सहमतमा ल्याउने प्रचेष्टा गरेका छन्, यद्यपि त्यसमा आग्रहको सन्तुलन अलि कम छ र तटस्थता पनि कम छ । उनको सबैभन्दा ठूलो कमजोरी भनौं, कथामा अपेक्षित कलाको प्राधान्यमाथि उनको एमाले पक्षधरताको ग्रहण छ्याप्पै लागेको छ । राजनीतिकै पैरवी गर्न उनले कथाभन्दा पनि वैचारिक लेखहरू लेख्दा उत्तम हुन्छ । साहित्यका आम पाठकलाई कुनै अमुक दलको पक्षधरतामा उभिएको साहित्यसँग त्यति ठूलो सरोकार रहँदैन । अर्को कुरा, उनी कथा लेखनको सीमा भत्काउँदै नियात्रा, निबन्ध र विश्लेषणतिर पनि बरालिन्छन् । कृतिको सम्पादन पक्ष ज्यादै फितलो छ ।

साहित्यपोष्टबाट साभार ।

b0{kbsf}

कार्यालयका सहायक निर्वाचन अधिकृत पूर्णप्रसाद शर्माले जानकारी दिनुभयो ।

बागलुङ क्षेत्र नम्बर २ बाट नेकपा एमालेकी मञ्जु शर्मा चालिसे, नेपाली कांग्रेसका टेकराज पौडेल, गठबन्धनबाट नेपाली कम्युनिष्ट पार्टीका ज्ञानमाथ गैरे, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सोम शर्मालगायतले उम्मेदवारी दर्ता गराउनुभएको छ ।

यस्तै राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीबाट अञ्चल शाही, श्रम संस्कृति पार्टीबाट हर्कबहादुर पुन, नेकपा माओवादी गुलाब चिन्हबाट लोकेन्द्र घिमिरे, प्रगतिशील लोकतान्त्रिक पार्टीबाट पदम कुँवर, नेपाल मानवतावादी पार्टीबाट टेकप्रसाद कामी, मंगोल नेशनल अर्गनाइजेसनबाट जुनबहादुर थापा, जनता समाजवादी पार्टीबाट पूर्णबहादुर घर्ती, नेशनल रिपब्लिक पार्टीका नरबहादुर बुढाले उम्मेदवारी दर्ता गराउनुभएको छ ।

राजनीतिक दलहरुले नारा जुलुस सहित मुख्य निर्वाचन कार्यालयमा पुगेर मनोनयन दर्ता गराएका थिए । क्षेत्र नम्बर १ का उम्मेदवारहरुले बागलुङ बजारमा रहेको मुख्य निर्वाचन कार्यालयमा पुगेर मनोनयन दर्ता गरेका थिएभने क्षेत्र नम्बर २ का उम्मेदवारहरुले निर्वाचन अधिकृतको कार्यालय बुर्तिबाङमा पुगेर उम्मेदवारी दर्ता गराएका थिए ।

IrN8g

आईतबार सेमिफाइनलका खेल हुने क्लबका उपाध्यक्ष जीवन रोकाले बताउनुभयो । आइतबार पहिलो सेमिफाइनल अमर आदर्श आवासिय माध्यमिक विद्यालय र न्यू आयसिस एकेडेमी बिच हुनेछभने दोस्रो सेमिफाइनल खेल आयोजक चिल्ड्रेन लाईफ (निलो) र आदर्श विद्यामन्दिर माध्यमिक विद्यालय बिच हुने उपाध्यक्ष रोकाले जानकारी दिनुभयो ।

माघ १२ गतेसम्म संचालन हुने प्रतियोगिताको विजेता र उपविजेताले क्रमश: ५५ हजार ५ सय ५५ रुपैयाँ र ३३ हजार ३ सय ३३ रुपैयाँ नगद, ट्रफी, मेडल र प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछन् । यस्तै सेमिफाइनल पुग्ने टिमले नगद १० हजार रुपियाँ प्राप्त गर्ने आयोजकले जनाएको छ ।

जिल्ला सहकारी संघ बागलुङको पदस्थापना

जननिगरानी संवाददाता
बागलुङ

जिल्ला सरकारी संघ लिमिटेड बागलुङको नवनिर्वाचित संचालक समितिको पदस्थापन गरिएको छ ।

१७ औं साधारण सभाबाट निर्वाचित संचालक समितिको पदस्थापन गरिएको हो ।

निर्वाचन समितिका संयोजक अधिवक्ता राम शर्माले नवनिर्वाचित अध्यक्ष खिम कार्की, उपाध्यक्ष पिंगला खड्का जिसी, सचिवमा गणेश नेपाली, कोषाध्यक्षमा पूर्ण प्रकाश पौडेल र सदस्यहरुमा गगनबहादुर पुन, जगन्नाथ सापकोटा, शिव कुमारी खत्री, तिलक खड्का र मनुदेवी गुरुङलाई प्रमाण पत्र प्रदान गर्न भएको थियो ।

त्यस्तै कार्यक्रममा लेखा सुपरीवेक्षण समितिको संयोजकमा निर्वाचित दिलबहादुर केसी सदस्यहरुमा थानेश्वर सुवेदी र सरिता अधिकारी पन्तलाई प्रमाण पत्र वितरण गरिएको थियो ।

कार्यक्रममा प्रतिवद्धता मन्तव्य व्यक्तगर्दै नवनिर्वाचित अध्यक्ष खिम कार्कीले सबैसंगको सहकार्यमा संघलाई अझै बलियो बनाउने बनाउनुभयो ।

कार्यक्रममा निवर्तमान अध्यक्ष हुमा कुमारी जिसी अञ्ज, सल्लाहकार तोयानाथ गौतम, पत्रकार महासंघ बागलुङका उपाध्यक्ष सुवास आचार्य, काठेखोला गाउँपालिका वडा नम्बर ४ का अध्यक्ष लक्ष्मण पुन, लेखा सुपरिवेक्षण समिति निवर्तमान संयोजक मिलन केसी लगायतले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गर्नु भएको थियो ।

निर्वाचन समितिका संयोजक अधिवक्ता राम शर्माको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन पत्रकार तथा अधिवक्ता प्रकाश बरालले गर्नुभएको थियो ।

æn}Ës lx+f cGTo u/f} ;dfgtf / ;Ddfgsf] ;dfhjgfpF
xfdL ;F ldn]/ ef]nsf] k'tfsf nflu lx+f dQm ;dfh jgfpF

s]tkf0 n}Ës lx+f, 3/]n' lx+f, of}hGo lx+f, afn bJo{xf/ jf hj/h:tL s/0fL h:tf lx+fsf] lzsf/ xg'ePsf]5 < ckdfg, lx+f lj?4 cfjfh p7fpg' xf]; \ cfhsf] df}gtf efnLsf] k5'tf] gxf]; \. xfdL ;F ldn]/ ef]nsf] k'tfsf nflu lx+f dQm ;dfh agfpF
lx+f ;xg'xf]g–cfjfh p7fpgxf]; \. tkf0{sf] ;xof]usf]nflu ocmc tkf0{sf] ;fydf 5 .

xfd| ;]jfx?M–
!_ lgMzNs :jf:Yo pkrf/
@_ dfgl;s k/fd;{
#_ sfg'gL ;xfotf tyf ;xsfo{
$_ k|x/L tyf Goflos ;xsfo{
%_ z'/lIft cfjf; ;]jf ;xsfo{
^_ kg:yfkgfdf ;xof]u

;Dks{gDj/M
)^*–%@)&&^ – c:ktfndf cfwfl/t Ps4f/ ;s6 Joj:yfkg s]Gb|–OCMC_ sfof{no ;dodf
)^*%@)(&* – dlxnf tyf afnaflnsf sfof{no
!!$% – dlxnf x]knfOg
!)) – k|x/L

अनुरोधकः
अस्पतालमा आधारित एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC)
धौलागिरी प्रादेशिक अस्पताल, बागलुङ

चितुवाबाट जोगिने सम्बन्धी जनहितमा जारी जरुरी सूचना !

dfgj a:tLdf lrt'jf kj]z u/L ljzf]f u/L afnaflnsfnfO{ cfqmd0f u/L 3f0t]agfpg]Pj+dfg{;Ddsf b'Mvb 36gfx? ljutdf 36L/x]sf 5g\. o;/L lrt'jfsf]cfqmd0faf6 xg]hgwg / 3/kfn'jf kz'sf]Iflt aif{gL a9\bf] qmddf b]vPsf]h]jGohGt'sf]cfqmd0faf6 aRgsf]nflu ;fjwfg xf]cf}+ o; lsl;dsf 36gfaf6 aRgsf]nflu cf^gf afaf]gfLx?nfO{ ;fy]m laxfgsf] ;dodf 3/aflx/ lg:sg glbg] lg:sg}kg]{ePdf cleefjssf] ;fydf ;'/lIft eP/ lg:sf}+
cf^gf]a:tL glhs}lrt'jf b]vPsf] jf a:tLdf kj]z u/]sf]hfgsf/L kf|Kt ePdf glhs}sf] ;'/Iff lgsfo jf jg sfof{nodf hfgsf/L lbg]t/ lrt'jf b]vPsf]:yfgdf le8 hDdf eO{glhs}hfg] jf xf]xNnf ug]{/ lrt'jfnfO{ sf]}klg tl/sfn]lh:sfpg]sfo{gu/f}+

गण्डकी प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
पोखरा, नेपाल